

SAMPLE QUESTION PAPER

SANSKRIT

CLASS-XII

Time : 3 Hours 15 Mintes

Full Marks-90

The figures in the margin indicate full marks.

Group-A/বিভাগ-ক

Answer in short the following questions :

1x20=20

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির সংক্ষিপ্ত উত্তর দাও :

1. Who is the author of 'वीरवरकथा' ?
“বীরবরকথা” গল্পের লেখক কে ?
2. Who was Viravara's son?
বীরবরের পুত্র কে ছিল ?
3. Where did king Sūdraka live in?
রাজা শূদ্রক কোথায় বাস করতেন ?
4. What is the source of the story 'हासविद्यकथा' ?
“হাসবিদ্যকথা” গল্পটির উৎস কী ?
5. Who was the king of the capital named Kāñcī 'काञ्ची' ?
কাঞ্চী নামক রাজধানীর রাজা কে ছিলেন ?
6. How many thieves were arrested by the royal guards?
রাজ প্রহরীরা কয়জন চোরকে আটক করেছিল ?
7. Which canto of रघुवंशम् the text रधीर्द्विजयः belongs to?
‘রঘোদ্বিজয়ঃ’ পাঠ্যংশটি “রঘুবংশম্”-এর কোন্ সর্গের অন্তর্গত ?
8. How many cantos are there in the रघुवंशम् ?
রঘুবংশম্-এ কয়টি সর্গ আছে ?
9. मन्दोल्कपटाः कृतास्तेन गुणाधिकतया गुरौ--Who is referred to here by the term तेन ?
এখানে ‘তেন’ পদের দ্বারা কার উল্লেখ করা হয়েছে ?
10. महत्तरां भिक्षां याचे--Who said this?
‘মহত্তরাং ভিক্ষাং যাচে’-এ কথা কে বলেছিলেন ?
11. How many काण्डs are there in the Rāmāyana?
‘রামায়ণ’-এ কয়টি কাণ্ড আছে ?
12. Who is the author of मुद्राराक्षसम्?
‘মুদ্রারাক্ষসম্’-এর রচয়িতা কে ?
13. What are the two parts of मेघदूतम्?
‘মেঘদূতম্’-এর দু’টি ভাগ কী কী ?

14. When did Bhavabhūti flourish?
ভবভূতি কখন আবির্ভূত হন ?
15. Name at least one of the commentators of চরকসংহিতা?
'চরকসংহিতা'-র অন্ততঃ একজন টীকাকারের নাম লেখ ?
16. Write two English synonyms of भाषातत्त्व?
'ভাষাতত্ত্ব'-এর দুটি ইংরেজি প্রতিশব্দ লেখ।
17. Name two languages belonging to 'शतम्' group?
'শতম্' গুচ্ছের অন্তর্গত দুটি ভাষার নামোল্লেখ কর।
18. What is the full form of OIA?
OIA-এর পুরো নাম কী ?
19. Write the name of two Prakṛta languages?
দুটি প্রাকৃত ভাষার নাম লেখ।
20. Mention the name of a language belonging to New Indo Aryan branch?
নব্য ভারতীয় আর্য শাখার একটি ভাষার নামোল্লেখ কর।

Group-B/বিভাগ-খ

Answer the following questions :

2x5=10

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও :

21. "अहं वर्तनार्थी राजपुत्रः। मां राजदर्शनं कारय।"
Who said this and when?
কে, কখন এ উক্তি করেছিল ?
22. What did the fourth thief say to the executioners in 'हासविद्यकथा' ?
"हासविद्यकथा" গল্পে চতুর্থ চোর ঘাতকদের কী বলেছিল ?
23. "स राज्यं गुरुणा दन्तं प्रतिपद्याधिकं वभौ।"
--In the quoted line who are referred to by 'सः' and 'गुरुणा' ?
উদ্ধৃত পঙ্ক্তিটিতে 'সঃ' এবং 'গুরুণা' বলতে কাদের বোঝায় ?
24. "किं नु खलु मया वक्तव्यम्।"--Who said this and why did he say this?
কে এ কথা বলেছিলেন এবং কেন বলেছিলেন ?
25. What is Karna's opinion about the dignity of donation in the drama piece--"दानवीरः कर्णः" ?
"दानवीरঃ কর্ণঃ" নাট্যাংশে দানের মহিমা সম্পর্কে কর্ণের অভিমত কী ?

Group-C/বিভাগ-গ

Answer the following questions :

4x5=20

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও :

26. Join in Sandhi (any four) : 1x4
সন্ধি কর : (যে কোনও চারটি)
i) हसन+चलति ii) सम्+कारः
iii) अर्जुनः+उवाच iv) प्रातः+आशाः
v) धावन+अश्वः vi) हरिः+रमते
27. Account for the case endings of the following underlined words (any four) : 1x4
নিচের রেখাঙ্কিত পদগুলোর সকারণ বিভক্তি নির্ণয় কর (যে কোনও চারটি) :
i) नरः ब्रह्माणात् विभ्रंति।
ii) धनात् विद्या गरीयसी।

- iii) पुस्तकस्य पाठः छात्रेण।
 iv) तस्य विद्यायाम् अनुरागः अस्ति।
 v) सूर्ये उदिते पद्मं प्रकाशते।
 vi) सः विदुषां पूजितः।

28. Name and expound the samāsa of the following words (any two) :

2x2

निचेर शब्दगुलिर व्यासवाक्ये ओ समासेर नाम कर (ये कोनओ दुटि) :

- i) पाणिपादम् ii) प्रतिदिनम्
 iii) पीताम्बरः iv) महाराजः

29. Give the resulting forms (any four) :

1x4

प्रत्यय निष्पन्न पद लेख (ये कोनओ चारटि) :

- i) √आस्+शानच् ii) √कृ+तव्य
 iii) द्वार+ठक् iv) गुरु+इमनिच्
 v) √पच्+क्त vi) दीर्घ+तरप्

30. Substitute single word of the following (any four) :

1x4

निचेर प्रतिटि एक कथाय प्रकार कर (ये कोनओ चारटि) :

- i) पुनः पुनः नृत्यति ii) यवनानां लिपिः
 iii) ज्ञातुम् इच्छति iv) तपः करोति
 v) आत्मनः पुत्रम् इच्छति vi) भृशं रोदिति

Group-D/विभाग-घ

Answer the following questions :

5x4=20

निचेर प्रश्नगुलिर उत्तर दाओ :

31. (i) 'अनेन सहशो लोके न भूतो न भविष्यति'--Where does this line occur? Who is referred to here by 'अनेन'?

Mention the context of this saying?

1+1+3=5

ए पङ्क्तिटि कोथाय आछे? 'अनेन' बलते एखाने काके बोवानो हयेछे? ए उक्तिटिर प्रसङ्ग उल्लेख कर।

Or/अथवा,

(ii) 'का त्वं किमर्थं रोदिषि'--Who said this and to whom? Why was the person spoken to crying? What was the way of stopping the crying?

2+2+1=5

ए कथा के, काके बलेछिलेन? उद्दिष्टे व्यक्ति काँदछिलेन केन? तार कान्ना बन्ध हओयार उपाय की छिल?

32. (i) 'कथमहमेको मारणीयो स्मि'--Who made this remark? To whom was it said? Under what circumstances was this said? Why did the speaker say this?

1+1+2+1=5

के एही उक्ति करेछिल? काके ए कथा बला हयेछिल? कोन घटनार परिप्रेक्षिते ए कथा बला हयेछिल? वक्ता केन ए उक्ति करेछिल?

Or/अथवा,

(ii) 'रे चौर! कां विद्यां जानासि'

--Who is the speaker? Which learning is referred to here? What is the process for application of this learning? Where did this incident happen?

1+1+2+1=5

वक्ता के? एखाने कोन विद्यार उल्लेख करा हयेछे? एही विद्यार प्रयोगेर पद्धतिटि की? कोथाय ए घटना घटेछिल?

33. (i) 'आददे नातिशीतोष्णो नभस्वानिव दक्षिणः'--Where does this line occur? Who is the author of this line? Why is there the reference of नभस्वानिव दक्षिणः?

1+1+3=5

ए पङ्क्तिटि कोथाय आछे? ए पङ्क्तिटिर रचयिता के? केन एखाने 'नभस्वानिव दक्षिणः'-एर उल्लेख करा हयेछे?

Or/अथवा,

(ii) 'तथैव सोभुदन्वर्था राजा प्रकृतिरञ्जनात्।'--Who is referred to here by the term सः? Amplify the idea of राजा प्रकृतिरञ्जनात्.

1+4=5

एखाने 'सः' पदेर द्वारा कार उल्लेख करा हयेछे? 'राजा प्रकृतिरञ्जनात्'-एर भाव सम्प्रसारण कर।

34. (i) 'धिज् दत्तस्य न प्रतिगृह्णामि'

--Who said this and to whom? To which context did the speaker say this?

2+3=5

কে, কাকে এ কথা বলেছেন? বক্তা কোন্ প্রসঙ্গে এ উক্তি করেছেন?

Or/অথবা,

(ii) 'वञ्चितः खलु भवान्'

--Who is the speaker? Who is referred to here by term 'भवान्'? By whom was he deceived as apprehended by the speaker? Was he really deceived?

1+1+1+3=5

বক্তা কে? 'ভবান্' পদের দ্বারা কাকে বোঝানো হয়েছে? তিনি কার দ্বারা বঞ্চিত হয়েছেন বলে বক্তার আশঙ্কা? সত্যিই কি তিনি বঞ্চিত হয়েছেন?

Group-E/বিভাগ-ঙ

35. Read the following passage carefully and answer in Sanskrit the questions given below : 1x5=5

নিচের গদ্যাংশটি সযত্নে পড় এবং নিচে প্রদত্ত প্রশ্নগুলির উত্তর সংস্কৃত ভাষায় লেখ :

आसीत् कश्चिन् ऋषिः धौम्य नाम। तस्य शिष्याम्वयः आसन्-उपमन्यु आरुणिः वेदश्चेति। एकदा धौम्यः आरुणिम् आज्ञापितवान्--“भो, क्षेत्रं गत्वा केदारवण्डं वधानेति।” “यदाज्ञापयति देव” इत्युक्त्वा आरुणिः प्रस्थितः। किन्तु महता प्रयत्नेनापि वहुं न अशक्नोत्। ततः “एवमस्तु” इति विचिन्त्य स केदारखण्डे प्रविश्य शयानो भवत्। तस्मिन् तदूदकं निरुद्धम्। ततः सायम् उपाध्यायः शिष्यान् अपृच्छन् “क्व आरुणिः गतः” इति।

i) ऋषेः नाम किम्?

ii) तस्य कति शिष्याः आसन्?

iii) किमासीत् तेषां नामानि?

iv) ऋषिः आरुणिम् किम् आज्ञापितवान्?

v) तत्र गत्वा आरुणिः किं कृतवान्?

36. Translation into Sanskrit from English :

5

There was a king named Dasharatha in Ayodhya. He had three queens and four sons. The Chief queen Kaushalya gave birth to Ramachandra. The eldest son Rama always obeyed his father's command. To keep his father's promise he went to the forest for fourteen years.

Group-F/বিভাগ-চ

37. (i) Discuss in brief the influence of the Rāmāyaṇa on Indian Society :

5

ভারতীয় সমাজে রামায়ণের প্রভাব সংক্ষেপে আলোচনা কর।

Or/অথবা,

(ii) Write a short note on Varāhamihira.

5

বরাহমিহির-এর ওপর একটি সংক্ষিপ্ত টীকা লিখ।

38. (i) Discuss in brief the origin of Linguistics.

5

ভাষা বিজ্ঞানের উদ্ভব সংক্ষেপে আলোচনা কর।

Or/অথবা,

(ii) What are the different stages of Indo-Aryan Language? Give a short idea on New Indo Aryan Language.

1+4

ভারতীয় আৰ্য ভাষার বিভিন্ন স্তরগুলি কী কী? নব্য ভারতীয় আৰ্য ভাষার সংক্ষিপ্ত পরিচয় দাও।